

бѣха врѣхлитани други пжтъ, но знаеха, колко български краища бѣха почернѣли и опустѣли отъ башибозукъ.

И прииждаше дивата орда като нѣкоя мжтна рѣка, която всичко предъ себе си помита и отнася, или като нѣкой пожаръ, който е обхваналъ борова гора отъ четиритѣ нейни краища.

Башибозукъ! — това не бѣха доброволци, събрани въ името на нѣкоя благородна кауза. Това бѣше една въоръжена сгань, доброволно събрана около нѣкой главорѣзъ, стрѣвна и алчна, жестока, кръвожадна, необуздавана отъ никаква етична идея, не смущавана отъ никаква човѣщина, неограничавана отъ никаква дисциплина. Глутница вълци сравнени съ нея бѣха кротко стадо агнета. Ония между насъ, които сж живѣли въ страшното турско време, когато си припомнятъ башибозука, не имъ ли и сега настрѣхвать коситѣ? Башибозука вършеше погромитѣ и кланетата отъ епохата на освобождението. Колкото повече турски аскеръ е вършилъ насилия и жестокости, дотолкова повече е приличалъ на башибозукъ.

И настѣпваше къмъ своята цель тая сгань пѣстра по облѣкло и въоръжение. Едни носѣха евзалии пушки, пищови, ятагани, други само сѣкири, или тояги. На нѣколко души се падаше по единъ товаренъ конь, воденъ за предполагаемата плячка. На главнитѣ имъ се бѣлѣеха огромни чалми. Забучили бѣха въ шии дълги чибуци. Нѣкои бѣха надѣнали епатрахили. Други носѣха кадилници и икони съ сребро или злато обковани — отъ черкви грабени. Трети — премѣнени съ български дрехи, съблѣчени отъ българи мжченици. Като хищни звѣрове, наведени надъ кървави жертви, изглеждаха тѣ. Пепеливи бѣха лицата имъ — изразъ на безсърдечность и хищность. И ужасъ възбуждаха тия главорѣзи, но и смѣшни бѣха като участници въ нѣкой карнавалъ, като палячовци въ нѣкой циркъ.

Бѣгаха българитѣ, кой на кжде види. Въ долня махала портитѣ разбити — всичко разграбено. Развилнѣлата сгань настѣпаше. Отминаваше покрития мостъ. Сякашъ хиляди